

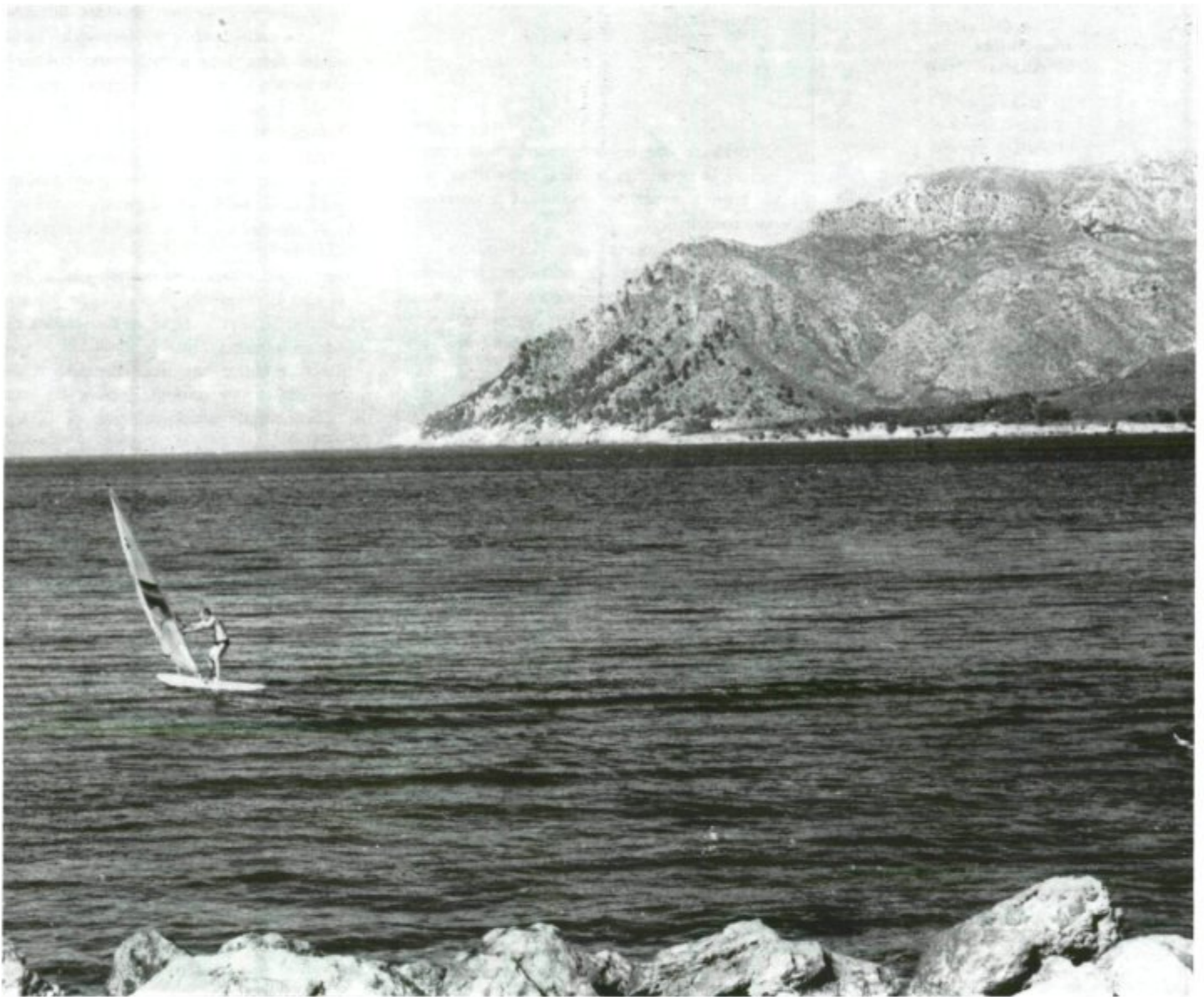

Artà

PRENSA
CORONA

ANY VII - Nº 60 - SEGONA ÈPOCA - PERIÒDIC INDEPENDENT D'INFORMACIÓ LOCAL - JUNY 1991

S'ha presentat l'estiu celat per níguls tardaners que han duit pluges fora temps i fred per enredar s'hortalissa. S'han celebrat eleccions i tot queda com estava.

Gaudiu del parèntesi estiuenc mentre nosaltres preparam l'extraordinari.

L'Artà desitja salut a tots vosaltres i a la vostra gent.

Maquetatge:
 Seraff Guiscafré
 Mª Àngels Piñeiro
Dibuix: ARPO
Fotografia:
 Julio Infante
 Miquel Mestre Ginard
Repartidor:
 Joan Bujosa Tous

Coordinació:
 Joan Bujosa Tous
 Mª Àngels Piñeiro

Redacció:
 Seraff Guiscafré
 Mª Àngels Piñeiro
 Tomeu Femenies Sard
 Joan Sard
 Joan Sureda
 Josep Cantó
 Carlos Scholl

Col·laboradors:
 Antoni Ginard
 Mª Dolors Bonnin
 Dr. Miquel Mestre Genovard
 Miquel Mestre Ginard
 Miquel Morey
 Josep Melià
 Miquel Bota Totxo
 Francisco Barbón

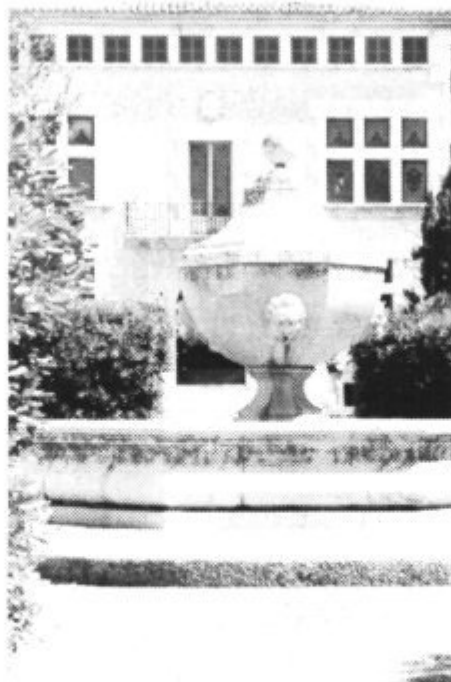
Pseudònims:
 En Pinxo de Son Recuit
 Es Santanyiner
 Un de fora poble
 Nureduna
 Gafese
 CEFE
 ARPO
 Es Sant Pere

Administració:
 R.S.N.
 M.A.P.E.
Cobrança:
 Alejandra Infante

Direcció Artà: Conjunta
 C/ Cardenal Despuig, n° 8-10
 Telf. 83 66 52 - 83 62 49
Publicitat: 83 66 52 - 83 62 49

ARTÀ: No se responsabiliza de los conceptos vertidos por sus colaboradores, ni se identifica necesariamente con ellos. La opinión de la Revista se expresa únicamente a través del artículo editorial.

Dipòsit Legal PM 203-1983
 Impressió: Informacions Llevant
 Tel. 55 03 28. MANACOR

Es evidente que no corresponde a la prensa ejercer la oposición política, entre otras causas porque carece de legitimidad democrática para hacerlo.

Democráticamente sólo legitimizan los votos, aunque estos, en ocasiones, favorecen a entes cuyo pedigree demócrata brilla por su ausencia. Pero sí, consideramos deber de la prensa constatar cuantos desmanes consuman los ostentores del poder.

El airearlos, manifestarlos, dándolos a conocer a la opinión pública, a los ciudadanos de a pie, casi siempre ignorantes de los entresijos con los que la corrupción se entroniza en sus aledaños.

Sorprende que un partido advierta a los que necesitan de su apoyo que se lo prestará a cambio de la sinecura urbanística. Pasma oír el comentario de que este mismo partido exige el cese de un determinado concejal para ciertos cometidos relacionados con aquella. Desconcierta conocer que se exige el cese de la concesión a la misma empresa, de las obras del Ayuntamiento, por lo que tiene de sospechosa prevención de corruptela.

Y, definitivamente, asombra la postura firme para no desprenderse de esta sospechosa regiduría donde es fama que se alcanzan más beneficios reales que ascensiones políticas.

Todo esto huele a podrido.

No es extraña la abstención, el desencanto y la poca consideración que merece la clase política.

Mucho daño hacen a la democracia los casos Guerra, Naseiro, Ceres, etc..., que jalonan la geografía española, pero cuando adviertes que muy cerca existe toda una sintomatología indicadora del síndrome de corrupción, una más viva obligación, un más firme deber te lleva a jugarlo todo con el fin de no contaminarnos con semejante escoria.

Hemos escuchado que cierta empresa que acapara concesiones, presume de haber aportado millones de pesetas para ayudar a conseguir alcaldías.

Ante esta evidencia no podemos menos que ponernos atentos al acecho para oxigenar la podredumbre, y ya que la oposición no ejerce como fuera su deber, trataremos de practicar el derecho de nuestra libertad de expresión para erradicar la corruptela en el caso de advertirla.

País extraño el nuestro.

Jamás, que se sepa, se perdieron votos ni por ahogar con impuestos, ni ejerciendo la corrupción.

Tenemos una muestra en el Sur.

Se prueba que algunos alcaldes falsificaron documentos públicos, formando falsas peonadas defraudatorias del erario común y siguen siendo votados y su partido sigue detentando la mayoría. (Uso el adjetivo detentar con toda su connotación).

Ahora bien, gracias a la prensa, gracias a quienes el Sr. Paramio calificó muy duramente, estas cosas se saben, se airean, se comentan. Y, añadimos, alguno sacará sus propias conclusiones.

Día llegará, cuando en nuestro País se lea, en el que el desprecio, ahora íntimo y callado, se convierta en explosión democrática reflejada en las urnas.

Mientras tanto, hay que adaptarse a las formas actuales y proseguir, entre las mismas, la labor de adcentamiento de la Vía Pública.

Es una perogrullada afirmar que se ha votado a una buena gestión, teniendo al pueblo dejado de la mano de Dios, y unos servicios protestados.

Y sigue siéndolo, adjudicarse logros en los que apenas se tuvo parte.

Esto puede hacerse porque la otra voz, la voz de la oposición que sigue siendo mayoría, sigue ahogada por pactos de turiferarios huérfanos del menor sentido ético y por intereses bastardos que están a la espera de la ganga que puede proporcionar el cerrar los ojos a las evidencias inmundas al vicio y al abuso.

Da pena escucharlos en una mesa de café; nosotros quisiéramos oírlos desde su escaño de Regidor, con voz pausada y pulso firme acusando con certeza, con valentía y sobre todo con la verdad.

En este caso los plenos contarían con la asistencia de un público interesado y no como ahora que se asemejan a un ritual funerario.

Mientras esto no ocurre, seguiremos informando, vertiendo sobre la letra impresa nuestra opinión cuando lo creamos necesario. Usaremos viejas expresiones para constancia de hechos nuevos. Sonarán como axiomas por lo contundentes.

¡NO NOS CALLARÁN!

En la foto contemplamos a tres de las hermanas agustinas del amparo, en la casa museo en nuestra localidad

D. Antonio Gil, D. Tomeu «Corona» en representación del Ayuntamiento de Artà y el Rdo. Padre Postulador Gral. de la causa de la beatificación, religioso agustino, venido expresamente de Roma.

El sábado 8 de junio se iniciaron los actos legales para proceder en un futuro no muy lejano a la canonización de Sebastián Gili Vives, fundador de la Congregación de Agustinas Hermanas del Amparo.

El solemne acto procedió bajo la presidencia del excelentísimo obispo de Mallorca, Teodoro Úbeda, al solemne inicio del proceso de canonización del reverendo Sebastián Gili Vives. En una sala repleta de gente, el obispo firmó el inicio de los trámites correspondientes al proceso de canonización.

En el acto estuvieron presentes mossén Guillem Colom Fiol, que será el juez delegado de seguir el proceso una vez que el obispo de Mallorca ha delegado en éste tal función, puesto que las obligaciones pastorales del primer sacerdote de la Isla le impiden seguir adecuadamente el laborioso proceso. Balmino Rano y Pau Oliver Ferrer serán los promotores e impulsores de llevar adelante la canonización.

Una vez concluido el acto de la tarde de ayer se procedió a visitar las intalaciones del museo y sepulcro donde reposan los restos del padre fundador de la Congregación de Agustinas Hermanas del Amparo.

Sebastián Gili, natural de Artà, estudió Filosofía y Teología en la Universidad Luliana, ingresando en el seminario a la edad de 18

años. Fue ordenado sacerdote en 1835 y, tras haber dirigido la Inclusa y varios establecimientos benéficos de Palma, fundó día 6 de febrero de 1859, la Congregación de Agustinas Hermanas del Amparo. Los actos comenzaron el pasado sábado en la localidad de Artà. En la Casa Museo, una placa conmemorativa recordará el inicio del proceso de canonización. En el mismo acto fue presentado un bajorelieve de Sebastián Gili Vives, así como de las esculturas de los padres del fundador, todas ellas realizadas por el escultor Pere Pujol. En estas emotivas celebraciones, que contaron con la actuación de la banda municipal de Artà y de la agrupación folklórica «Artà balla i canta» fue numerosa la asistencia.

Tenim el plaer de publicar aquest article que ens han remés des de la Conselleria de Cultura.

Hem afegit dues fotografies, una de n'Aina «Cinta» i una altra de N'Aina «Eldia», perquè elles també foren protagonistes en aquest encontre.

DUES MIL PERSONES A ARTÀ

A FAVOR QUE EL CATALÀ SIGUI LA COLUMNA VERTEBRAL DEL MODEL EDUCATIU PROPI

ENCONTRE ANUAL

Les escoles que fan ensenyament en català a Mallorca, col·lectiu conegut amb el nom d'Escoles Mallorquines i que agrupa mestres, pares i alumnes, es trobaren el passat diumenge a Artà.

L'encontre, el setè celebrat per aquest col·lectiu, suposà un al·licient per als assistents pel fet que més de dues mil persones assistiren als diferents actes que s'hi havien organitzat.

ARTÀ, UN POBLE EXCEPCIONAL

Els centres educatius d'Artà coordinaren diverses exposicions: «Material per fer l'ensenyament en català», «Programes informatius», «Treballs escolars sobre Francesc de B. Moll», «Tirant lo Blanc»,... També hi foren presents la Campanya de Normalització Lingüística, l'Ajuntament de Palma, així com les conselleries de Cultura, Educació i Esports i la d'Agricultura del Govern Balear, amb exposicions de material educatiu.

I no només els centres educatius sinó tot Artà treballà per aconseguir un millor clima de comunicació.

ACTIVITATS

Un dels actes centrals va ser el debat sobre un «Model educatiu propi de les Illes Balears», proposta presentada per la Direcció General d'Educació de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear. Els assistents es mostraren preocupats per si la llengua pròpia de les Balears, el català, serà o no la columna vertebral del model impulsat pel govern Balear

SAUNA - PISCINA - TENIS - SOUVENIRS

Teléfono 58 90 12

Restaurants / Bar

Club Casa Naval

BETLEM

Colonia de San Pedro

ARTÀ, MALLORCA

Bodas, Banquetes, Comida mallorquina

-Es va fer esment a la necessitat d'establir un pla especial de xoc per als nuclis de població més castellanitzada: Palma i Calvià (extensible, per raons òbvies, a Eivissa) iniciatives institucionals, legals,...

-I sobretot la importància d'ampliar els àmbits d'ús del català. Malgrat es valora justament el paper de l'escola i se la considera un focus amb efectes multiplicadors, també es veu que no basta. I que és decisiva la premsa i la televisió en català així com tots els actes quotidians en la comunicació de cada dia.

PROPOSTES AL MINISTERI I AL GOVERN BALEAR

-La Majoria dels assistents a la diada es reüní en la concentració de suport a l'ensenyament en català. Allà els representats de les escoles mallorquines demanaren que no s'hagi de sol·licitar autorització per fer l'ensenyament en català, quan aquesta llengua és oficial a la comunitat.

-Així com la urgència que es transfereixen les competències plenes educació pel fet que es necessària la capacitat per poder adequar la LOGSE al model propi educatiu, a la pròpia identitat cultural.

PARTICIPACIÓ MASSIVA

L'encontre es caracteritzà per una àmplia assistència de pares i alumnes dels centres esmentats. A partir d'aquesta trobada, les associacions de Pares proposen incloure en els objectius de la Federació la coordinació i promoció del treball que es fa a aquests centres, per tal de servir de model i estímul als centres que encara no fan ensenyament en català.

Dferreteria
ascual

Calle Cardenal Despuig, 12
Teléfono 83 63 92
ARIA - Mallorca

HERRAMIENTAS PARA LA CONSTRUCCIÓN
PINTURAS • BRICOLAGE
SERVICIO DE ALQUILER
HORMIGONERAS • COMPRESORES
GENERADORES - MONTACARGAS
M. DISCO - ETC.

Ferretería SAN LORENZO

Calle Mosén Galmés, 37
Teléfono 56 96 50
SAN LORENZO - Mallorca

Comercial
ARTA

EN ARTA:
Carrer de Clutat, 26 - Tel. 56 21 48

EN MANACOR:
Polígono Industrial
C/. Menestrals, 11 - Tel. 55 58 11

BATLLE

B.C.S. Taladoras y Segadoras

Per més informació: Cridar al Tel. 83 61 48

Massey-Ferguson. Tractores	
CONDOR	Motocultores y Motobombas
BATLLE	Empacadoras • Rotocompactadoras y Sistemas de riego
ZADURCA	Equipos preparación Tierra y Siembra
ALUDO	Cubas de riego
MONDIAL Y OPEM	Motocultores
CANAMA	Pulverizadores
CASPERO	Barras de Corte
JUSCAFRESA	Remolques
BLANC	Peladoras de Almendras
BRUN	Abonadoras

EN ARTÀ

"la Caixa"
CAIXA DE PENSIONES

Servicio Cajero Automático 24 horas.

En estos días se está celebrando una interesantísima muestra y concurso de fotografías, organizada por el GOB de Artà y patrocinada por el Ayuntamiento. Las panorámicas y paisajes, tanto de Artà como del exterior, son extraordinarias.

Si es posible no se la pierdan puesto que cualquiera de nuestros elogios no alcanzaría el justo valor del evento.

ATENCIÓN QUINTOS-AS DEL 50

El próximo 7 de julio en el Restaurante de Ca'n Pep Serra de la «Colònia de Sant Jordi», se celebrará un acontecimiento extraordinario que reunirá a más de 90 personas nacidas en 1930. Esta ha sido una de las quintas más numerosas de la Historia, puesto que en el mencionado año nacieron 11 personas, habiendo fallecido por desgracia, dieciseis. Se sabe que incluso acudirán a la reunión quintos residentes fuera de Mallorca, concretamente de Barcelona y Menorca, esperando alguna que otra sorpresa.

Por si hay algún despistado, que esta notificación le refresque la memoria.

INAUGURACIONES

Unes recents i altres no tan fresques, emperò totes dignes de la nostra atenció. Per a totes aquestes noves empreses, la nostra més sincera enhorabona i que aquest espai de publicació gratuïta els serveixi d'empenta cap a endavant.

Dia primer de març, obrí les seves portes al públic aquest buffet d'advocats situat al carrer de Sta. Margalida, just davant del «Bar Trial» i especialitzat en diverses tasques de caire fiscal, laboral i contable. El regeixen Tomeu Esteve amb la col·laboració de Jeroni Serra. En Toni Serra, malgrat la fotografia tan sols els hi dona una maneta de tan en quan. Tots sabem que des de fa llargs anys, s'ha dedicat i dedica a la seva activitat professional a la Càmera Agrària. Una excel·lent labor que qualque dia tractarem amb profunditat, si ell ens ho permet.

Passant a En Tomeu, aquest és un artanenc que després de deu anys de viure i treballar a Madrid, torna a les seves arrels.

El seu currículum professional és admirable. Advocat, analista econòmic i financer. Diplomant en administració d'empreses. Què més es pot demanar?. Per afegit, el seu tracte és amable, atent i cordial.

No exagerem si deim que tenen l'èxit assegurat.

Dia 16 de març s'inaugurà aquest local dedicat a la venda d'electrodomèstics, articles de regal, etc... i especialitzat en instal·lacions elèctriques i de fontaneria, de butà i propà. L'especialista és En Tomeu Cursachs, que vos notifica estar a la vostra disposició, visitant-lo al carrer Sos Monjos, nº 21. Recordau-ho!

S'ha obert un nou bar al carrer Costa i Llobera, al cap de Cantó amb la carretra de Canyamel. És regit per Antonio Braza i la seva dona Carme i va ser inaugurat dia 17 de maig. Vos hi afegiu a la clientela?

I per acabar la darrera i més recent inauguració: «Ca'n Cantó Animals de companyia». Obert des de dia primer de juny. Vos assegurem que la seva oferta és de lo més variat. La seva especialitat poden dir que és la venda d'ausells i peixos acompanyats de la més completa gama d'accessoris: gàbies, peixeres, medicaments, productes de netja, llibres especialitzats, etc...

Realment un tipus de comerç poc explotat i molt necessitat per aquests voltants. Enhorabona. sort i èxit!

¡Y aún para un largo viaje SKODA FAVORIT!
Recorre centenares de kilómetros sin que se sienta cansado. ¡Apreciarán su funcionamiento económico!
Con un solo depósito de combustible puede recorrer más de 600 kilómetros.

¡Motor económico! ¡Miles de kilómetros por autopista!
¡Recréeese viajando en coche turismo
SKODA FAVORIT!

JOSÉ TAULER

C/ d'Es Pla, 27 (Al lado del Colegio La Salle)
Manacor - Tel. 55 23 31

SKODA FAVORIT - L MOTOR 1.300

FERRER AMENGUAL SA

FABRICA DE MOSAICOS Y PIEDRA ARTIFICIAL
ALMACEN DE MATERIALES DE CONSTRUCCIÓN

Fábrica, Almacén y Oficina: C/ Ramón Llull, 9 y 11
Tel. 83 61 79 - Fax 83 61 76 - ARTÀ (Mallorca)

Almacén y Tienda: C/ Velasco, 38 - Tel. 56 33 45
CALA RATJADA

EN PINXO DE SON RECUIT

L'hem trobat tot alçurat, vermell com una magrana, plorant dins s'ALMUDAINA mentre En Ramon servia xopets dins copes gelades que fan sa set endins.

- Estic estorat!
- Què cosa?
- Sa inseguretat ciutadana ja arriba a la Vila.
- Perquè ho dius?
- Ara ja peguen en ets automòbils. Fins ara, robaven per xalets i cases de foravila, ara ja roben de tot.
- No faràs llarg?
- S'altre dia me feren net d'eines. Mira si ho són d'insensats robar eines a un manyà.
- Això, rai!
- Rai? I com me guany ses sopes, jo?
- O ara et dediques a paleta?
- Fas hores extraordinàries perquè es puta turisme falla més que mai.
- No me diguis que fas de picapedrer!
- Abans que aprovin ses Normes Subsidiàries tothom fa lo que pot. I jo sé posar quatre blocs i referir qualque paret.
- En una paraula...! Ara, en quatre anys més tendran temps d'aprovar-les, a ses normes.
- Vorem a en Gelat on s'ajaurà.
- Hem de comentar ses eleccions.
- No val la pena. Tot ha quedat tal com estava. Ja t'ho vaig «parenosticar».
- Sí, però no hi ha pacte amb sos socialistes.
- N'hi haurà. I si no pacten amb en Silva se valdran d'En Manyanet.
- No el volen a en Manyanet!
- Sí, ja sé que tothom sap que va anar a oferir-se per col.laborar en tot quan fos amb tal que el deixassin remenar sa coa per Sa Colònia. Però no el volen.
- Però en cas que fora necessari?
- En cas que fora necessari, l'emprarien. Això és un trumfo que se tenen guardat dins sa màniga. Si falla en Pepet posaran es dogal a En Toni.
- M'han dit que va refuar es dinar que feren es nous regidors després d'haver consuituit es nou Ajuntament.
- Una pardalada de ses seves. En Torres està com espantat. Aquestes accions s'han de guardar per casos més escaients. Són uns

amateurs de sa política.

- Sí, fan una mica de pena.
- En Torres, ho deia ben clar: «Mos presentam per pactar amb qui sia. Per això som centre».
- Que no el degueren entendre?
- Massa que l'entenien. Lo que passa que uns comptes fa s'ase i s'altra es treginer.
- I uns altres l'amo de s'ase.
- I l'amo de s'ase, ara com ara són ets independents i ho seran cada dia més amb aquests contrincants.
- Què demanava es P.S.O.E. per a pactar?
- S'urbanisme. En Silva vol urbanisme. Lloctinent de batle amb dedicació, lo que vol dir un bon sou.
- Punyemes, tots hi van pes sou!
- Posar ordre i fermar curt a en Tomeu Corona, i donar un altre «rumbo» a ses contratacions.
- No demanava poc en Pep i la resta. Què és això de ses contratacions?
- Reputes! Que no has reperat que sempre contraten es mateix? Crec que això és que deu quedar bé. A un homo que queda bé no hi ha perquè treure'l a defora.
- Vols dir que queda bé amb En Corona?
- Amb sa feina, tros de bretol! I supòs que amb En Corona, amb so batle, i etc., etc. Es quedar bé no costa res.
- Sobretot si paga es poble!
- Creus que li donaran lo que demanava en es P.S.O.E.?
- A mi me sembla que no.
- En aquest cas pot haver-hi moció de censura?
- I ca, barret! Es coloniers són segurs. Ara, es que se miraran com es fesols són es de s'oposició.
- Hem de reconèixer que en saben!
- Reputes sagrades, dic. En es país dels cecs el tort és el Rei.
- Saps que n'hi ha de llana.
- I en Juan Peix, què diu?
- Mira la feta i remena es cap. En Juan és un «veterano» i ja no l'espanta res.
- Ha perduat massa temps amb so futbol.
- Són faves contades. Centro dreta unit són cinc. Separats són dos i dos. Es socialistes tres, i es dependents cinc si ets altres se junten i sis si se separen.

- Estàs fet un comptador!
- Dos i dos són quatre.
- Idò ara, quatre anys més.
- Així mos podrem divertir.
- S'altra dia li demanaven en es batle que fes qualque cosa per enclatinar es camí de sa Duaia que du a Cala Torta.
- I, què va contestar?
- Que ell estiuejava a Sa Colònia i li fan una carretera nova. Que allò no és de s'Ajuntament i que qui li piqui que se grati.
- I per mi té raó.
- Ja està clar que la té. Per què mos hem de preocupar si som es poble de més alt nivell de vida dels encontorns?
- No faràs llarg?
- I en Toni Manyà somniant truites.
- Pareix que la dus d'en Toni Manyà.
- No, fiet. Ben simpàtic que em cau. Amb ell tot és més clar que un llum. Se li veuen ses intencionns d'una llejo enfora. I amb ell tenim show assegurat. I que no és guapo això?
- Ara veurem qui en treurà trallat!
- Es trallat és aquest. No hi ha més cera que sa qui crema. O uns o ets altres. Ara es batle ha de treure es «puntero» i les ha de donar quatre lliçons. I fes bonda que si no donarà es «carametio» a s'altre condeixible. I s'oposició amb cara de babau ha de lletrejar confegint:
- S.O.= SO
- L.E.= LE
- Dus sa banya ben aficada.
- Es paradigmàtic, no vull ofendre a ningú.
- Ala, idò! Fins es mes qui ve.
- No se si hi arribarem.
- Tan malament estam?
- A s'agonia!
- Ja serà manco!
- Ofegats!
- No facis brometa.
- A punt de fer es conions.
- Exageres!
- Quatre anys més sense subvencions!
- Ja m'ho contaràs!
- Ja ho dirà qui serà viu!
- Salut!
- I pessetes!
- I en Pinxo parteix cap a foravila...

ACONTEIXEMENTS TEATRALS

Que Artà és una adelantada en matèria teatral no hi ha cap dubte ni un. Basta recordar la nostra història escènica per a convèncer-nos d'aquesta veritat. I això ho podem constatar però, sense fiar-nos d'aquella que publica En Sení (Sebastià Nicolau) damunt «Diario de Mallorca» més falsa que un duro sevillano i amb una manca de dades estremidora.

¿Com es pot posar a escriure del Teatre Artanenc sense anomenar a aquells esforçats comedians de Can Mas o de sa Joventut Seràfica que estrenaven una obra cada quinze dies? O, com passar per alt el Teatre Social que es feia durant la Segona República com era «El pan de piedra» per la Societat Obrera, o el «Juan José» de Dicenta per ses hostes d'en Toni Vaquer «Rai»?

Com no anomenar en Miquel Vaquer amb la «Terra baixa». En Tomàs Notari amb «Don Juan Tenorio»?

I, ja dins sa guerra civil, aquella Agrupació Artística Artanenca dins la qual en Sebastià Figuera i en Xerafi Guiscafré anaven recitant dins les cuines, mentre les dones felen llatra i cosien senalletes aquella obra de Campoamor, «Guerra a la guerra». Jo no sé com no els afussellaren. Vos fixau dins l'udolat patrioter del «Glorioso Movimiento Nacional», en Sebastià i en Xerafi felen plorar les dones que tenien fills al front declarant la «guerra a la guerra».

I més tard «Regalo de boda», «El heredero», «Amor de madre», «Un alto en el camino», mentre el sargent de la Guàrdia Civil indagava si els beneficis que donava el Teatre Principal eren emprats per afavorir «El Socorro Rojo».

Vos dic...

A tot això, s'ho deixa dins el *itinerari* en Sebastià Nicolau «Sení» quan parla del teatre de la Comarca.

Nosaltres voldríem avui resaltar aquests aconteixements dults a terme a Manacor i a Ciutat per Miquel Mestre i Serafi Guiscafré.

«Anomenat lo tort» a Manacor i «Alda» a Palma.

L'Artà felicita a Miquel Mestre i espera que quan a la fi tinguem un Teatre Municipal pugui desenvolupar activitats seves dins el mateix poble seu, on sí és profeta.

ANOMENAT LO TORT

El grup Capsigranys amb Ars Antiqua i l'orquestra In Tempo en el Teatre Municipal de la ciutat manacorina els dies 6, 7, 8 i 9 de juny dirigits tots ells per qui el mateix temps era l'autor de l'obra: Miquel Mestre.

Les representacions comptaren amb plens en el Teatre i l'èxit fou dels qui fan època. El bon fer del grup es demostrà damunt les taules i el llum i colorit amb la il·luminació crearen l'ambient de les revoltes foranes de 1450 a 1452 on es destacà la figura de Simó Ballester «Tort», executat el gener de 1457.

El mes d'octubre es repetirà la funció i possiblement els manacorins tornen a posar setge a la Ciutat. Actuaran al Teatre Principal a primers de novembre si les converses arriben a bon terme.

Plaça Conqueridor, n.º 8
Tel. 88 52 44

07570 ARTÀ
(Mallorca)

*Jardineria, Disseny
Manteniment i
Venda de Plantes*

Joan Llabata Morey

«AIDA»

Un altre aconteixement; la «V Temporada d'Òpera» de Mallorca dins la qual va dirigir «Aida», Serafi Guiscafré.

Acompanyam una crítica de «D.M.» que reflexa el que fou l'estrena.

Les fotos mostren una escena del segon acte amb els presoners etiòpes, el seu Rei Amonasro interpretat per Matteo Manuguerra i la soprà Pauleta de Vaughn. Aquesta mateixa artista durant l'aria «Ritorna vincitor».

DM - 28 de Abril de 1991

OPERA V temporada de Primavera

Una 'Aida' en versió de lujo

Teatro Principal. Consell Insular. V Temporada de Primavera. Representación de la Ópera "Aida", de Verdi. Coros (T. Principal, "Es Taller" y de Calviá), Coreografía y Ballet (R. Rehm), Dir. coros (F. Bonnin), Diseñador vestuario (P. Canyellas, M. Gallardo, P. Caminais), Secretaria de dirección (C. Rolg), Dirección (S. Guiscafré), Dir. musical (F. Monica).

Aguiló de Cáceres

Cuando entra en juego un exhaustivo elenco entre el que solistas, coro y una excelente escenografía forman un todo en entrega, acción, así como una decidida pretensión de echar la casa por la ventana, nos hallamos, sin remedio, frente a una representación como la que el público tiene durante estas fechas la oportunidad de ver y aplaudir. Me estoy refinando a la famosa ópera de Verdi, *Aida* cumbre de la andadura lírica italiana, pensaba y crecida junto a un tema que hace poco más de cien años sintetizaba una época faraónica y sobre la que el gran compositor volcó cuanto su mente resumía tanto enarmpulso y como en recreación artística. Verdi se sintió seducido por el faraónico encargo del virrey egipcio Ismael Pacha, con motivo de la inauguración del teatro Kedral de ópera. Necesariamente el real encargo debía coincidir con una composición de grandes proporciones, y así la concibió el músico de Roncole, dispuesto a sobrecoger no sólo al Egipto de entonces, sino también a futuras generaciones.

Aida es inconcebible sin una base de largo alcance que la inspire. Aquí, desde nuestra modestia provinciana, cuando no pocos, entre los que me cuento yo, prevían, a lo máximo, una *mis in scene* discreta, saltó, como llovía del cielo, la elaboración meticulosa y generosa de la obra, comparable con palabras de la re-

ciente nombrada directora de nuestro conservatorio "a la de Milán, y superior en muchos aspectos a las representaciones del Gran teatro del Liceo". Así de sencillo, pero así, al mismo tiempo, de sorprendente.

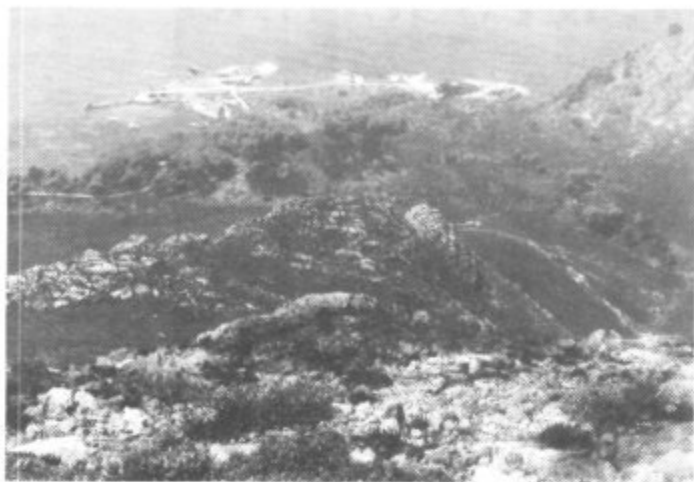
El consell insular de Mallorca no escatimó medios económicos a la hora de ofrecer a nuestra ciudad una representación acorde con el pensamiento faraónico que la inspiró. Y lo consiguió, haciendo milagros, como sería por ejemplo la ubicación en el escenario del Principal de más de doscientos participantes, eliminando proscenios, posibilitando pasos inverosímiles para el desfile de las huestes guerreras; en fin, un alarde de preparativos y sudores a los que no está habituada el normal mecanismo teatral en nuestras latitudes. Los hados ayudaron, sin duda, a los organizadores, hasta el punto de hacer unánime entre los espectadores la agradable sorpresa de hallarse ante un espectáculo "insólito" y no esperado.

Verdi, a pesar de valorar siempre en sus producciones el desarrollo impactante y agradecido del reparto solista (el clásico cuarteto vocal), no dudaría en tan memorable ocasión conmemorativa, de relanzar los apartados referentes al coro y a la orquesta (distantes, a partir de su nueva concepción, de los utilizados con anterioridad), basando sobre ambos soportes acústicos la verdadera esencia de su criatura artística. Serafi Guiscafré, director del espectáculo, puso especial empeño en conseguirlo. El resultado fue consecuente con la pretensión: más de cien voces tomaron parte en la representación verdiana, sumándose a las del coro del teatro con sus más de setenta voces, y una efectividad técnica-sonora a prueba de cualquier exigencia, las de Calviá (encarnando las tropas etiòpes), y *Es Taller* cuyo titular de esta última, Francesc Bonnin, fue en esta ocasión director de las tres formaciones mencio-

nadas, a las que debemos añadir, un buen número de disciplinados pelotones de soldados, un *Radamés* montado en un brioso caballo blanco, un decorado y luminotecnia excelentes, una dirección escénica a punto y sincronizada, una orquesta, bajo la dirección del italiano Fabiano Monica, como pocas voces habíamos oído acompañando a una representación operística: Impecable afinación, ininterrumpido acople y excelente musicalidad.

Sí. No cabe duda. Nos encontrábamos en un teatro de provincias; pero la representación lograría reflejar efectos de nivel internacional. Me satisface poder suscribir esta frase. Para ello, en primer lugar, en el área solista, tuvimos la oportunidad de volver a aplaudir la *Tosca* de la pasada temporada de ópera, la soprano norteamericana Pauleta de Vaughn, que hizo una *Aida* sobresaliente, en volumen, tablas, temperamento y fraseo. Sería, sin duda, la voz más completa de la noche: seguida por Sylvia Corbacho, que en el cuarto y último acto de la obra, en su papel de Amneris, asumió en toda su plenitud su cuerda de *mezza* proporcionando a su personaje, pasión, luminosidad vocal y un estilismo remarcable; la calidad del reparto solista continuó con el barítono francés, Matteo Manuguerra, un modelo de equilibrio e incisiva dicción vocal. Más desnivelado resultó *Radamés* el tenor italiano Emil Ivanov, cuya voz, de poco volumen, aparte su buena dicción y fraseo, fue desigual, siendo además sus tablas muy discretas. Tampoco la voz del Faraón tuvo su día. Otros pequeños baches podrían referirse a un par de entradas a destiempo, por parte, respectivamente, de la fanfarria interior y un pequeño desajuste escénico al iniciarse un acto. ¿Ganas de encontrar pies al gato?... Bueno, la verdad es que en conjunto fue una representación memorable, y la pequeña excepción confirma la regla.

TEMPS DE REFLEXIÓ

Eleccions Municipals 1991

Electors: 4.568

Votants: 3.191

Vots vàlids: 3.149

Abstenció: 30'14%

	Vots	Regidors
Independents d'Artà	1.319	6
P.S.O.E	733	3
PP - UM	652	2
C.B.	445	2

ELECCIONS AUTONÓMIQUES

VOTS

PP.....	960
PSOE.....	912
PSM.....	799
CB.....	290

Si bé és cert que el **Grup Independent** es consolida com a partit més votat pels artanecs, també és ben cert que 1.830 votants artanecs no els han elegit a ells. És una dada molt important a tenir en compte.

També es parla d'èxit del **PSOE** a Artà. És cert que puja lleugerament a nivell local respecte al 87, emperò perd 214 vots a nivell autonòmic respecte en aquestes eleccions del 87, aproximant-se bastant al resultat del PSM, 799 vots, partit al qual els Independents donen suport a nivell regional. Circumstància que podria fer perillar el pacte Independents d'Artà (com veim no tan «independents» com ens volen fer creure) i PSOE, als quals ben bé podrien prestar la seva col·laboració a la Comunitat Autònoma. Malgrat només fos en gratitud al pacte que mantenen a la nostra localitat.

Passem al **Partit Popular**. De dos vots els hi ha vengut el perdre un regidor a les municipals. Rotund èxit a les autonòmiques, superant per primera vegada a la història el nº de vots de l'electorat socialista.

Es parla de vot de càstig per l'electorat artanec cap a la llista del PP a Artà.

Els motius, res més enfora que polítics. Ningú pot parlar de que en aquests quatre anys no hagin fet, els dos caps de llista, una oposició digna.

Unes setmanes abans de les eleccions, i com un eixam de mosques surtí no es sap d'on, es començà a fer bullir una campanya per desacreditar a la persona de'n Joan Sureda a través del seu càrrec de President del C.D. Artà. Campanya basada no només en lo que podria ser una inadequada gestió del Club com a president, si no «covant» calúmnies, «tirries» personals i barbaritats fora nom contra la seva

persona.

És una llàstima que aquestes males arts funcionin dins una democràcia i sobretot, que encara hi hagi persones tan vulnerables a la manipulació desenvolupada pels qui es brinden al joc brut on tot hi val per tal d'aconseguir el poder, per amorals i denigrants que siguin els mitjans.

Tot i amb això, el vot de càstig poc ha perjudicat a En Joan. El realment perjudicat ha estat el Partit Popular que ha perdut un regidor que tenia i un altre que podria haver tret, si tothom hagués votat al mateix partit, tant a la comunitat Autònoma com a Artà.

Parlem ara de **Convergència Balear**. Per haver sortit a llum fa menys de tres mesos, s'ha sabut fer amb l'electorat «melianista», centrista i part del popular.

Esperem que desenvolupin una oposició constructiva i sabin a on es pot transigir i per on no es pot passar.

Mentre encertin amb aquestes dues qüestions, tendran no només tot el nostre suport, sinó el de tot el seu electorat.

Una altra qüestió a tractar és aquest 30% d'abstenció degut essencialment a aquests quatre factors. El principal, és el desencant davant el panorama polític actual. El segon és la desinformació latent a un ampli nº de persones en edat de votar. El tercer factor, la desídia o comoditat. I el quart, la quantitat de persones que no pogueren exercir el seu dret a vot per no figurar a les llistes, i clar està per no haver-se molestat en comprovar-ho abans «Perquè és clar, t'hi troben a l'hora de pagar impostos i no hi ets a l'hora de rebre prestacions». Això és un dels comentaris més generalitzats.

Sigui així com sigui, desitjam de tot cor que els resultats suposin un bé per tots i que d'aquí al 95 contestin a tothom.

M.A.P.E.

INDEPENDENTS, ENVANT, EN SOLITARI

NO HI HAURÀ PACTE AMB CAP GRUP POLÍTIC, AL MANCO DE MOMENT

VET AQUÍ LES RAONS:

-Amb el PSOE no concluiren les negociacions degut a que aquest grup demanava un marge més ampli de competències. Terreny i condicions que els Independents no han estat disposats a cedir. El PSOE s'abstén a la votació.

-El Partit Popular també s'abstén a la seva votació per les següents raons:

No vota en contra degut a que els Independents han estat la candidatura més votada pel poble. No vota a favor, perquè ningú els ha demanat el seu vot.

-En quant a Convergència Balear, el desig i única condició de'n Toni Llaneras, «Manyà», va ser assumir la batlia de la Colònia, considerant ell que com a partit més votat a la Colònia, lo democràtic seria que ell fos el batle, raó que replicà un dels socialistes, diguent i amb tota la raó del món, que a la seva barriada també foren els més votats. El joc de la democràcia no funciona d'aquesta manera.

Sense cap dubte, el no pactar amb els independents, és la millor decisió que puguin haver pres aquests grups que, a partir d'ara, formaran la oposició al Consistori Municipal.

Perquè, parlem clar, les persones que han depositat el seu vot de confiança en aquestes tres forces polítiques locals, no ho han fet perquè cap d'elles serveixi de sustentacle incondicional al Grup Independents.

A la meua manera particular de veure les coses que per ventura a vegades va molt errada de comptes, la gent espera d'una oposició que els seus membres donin suport a les decisions que suposen un bé pel poble i que discrepin i rectifiquin altres on no està tan clar aquest benefici.

Per què els Independents han estat la llista més votada?

Perquè, per ventura, els altres partits no han tengut l'oportunitat de demostrar què són capaços de fer i què és el que es podria haver fet i s'ha deixat de fer.

Foto Torres

Foto Torres

Ara, junts, tendran la pella pel mànec i no convé que oblidin el desig dels qui els i han assegut a la cadira consistorial, que és una ampla majoria dels votants artanencs. Aquests i alguns més esperam moltíssim d'aquesta oposició forta, unida, amb ganes de fer feina i per tant, constructiva.

Seria tota una llàstima que, més prest o més tard, qualcú es baratàs la camisa. Així

que jo, per favor, els demanaria que no ens defraudassin, que obrin sempre en conseqüència i sempre a favor del poble. Tendreu la darrera paraula davant qualsevol actuació, així que, benvinguda oposició, no atudeu aquest meravellós poder d'alçar al nostre poble cap una via real de progrés que, fins al moment, només hem entrevist una difusa traçera.

COEXA, S.A.

CONSTRUCCIONES, EXCAVACIONES Y ASFALTOS

Vía Mallorca, 36 - Tels. 56 37 48 y 56 52 67

CALA RATJADA

Que d'aquí a quatre anys, la gent vagi reconeguent la vostra labor conjunta, amb les particularitats que caracteritzaran cada qual! Com ha de ser!

A través d'aquestes paraules, l'«Artà» vos vol encoragir i afegir-se de bon gust a la vostra causa. Mentre contemplem una actuació política adequada, estarem, amb tot, i per tot, a la vostra disposició, donant a conèixer la vostra labor.

Enhorabona per la vostra actuació d'avui i gràcies per haver demostrat lo molt que vos importa el futur d'Artà.

Ànim i endavant!

Artà, 15 de juny de 1991
M.A.P.E.

Reportajes

Enfante

FOTO - VIDEO

BODAS - COMUNIONES - BAUTIZOS

C/. Vinya, 25

ARTÀ (Mallorca)

Tel. 83 53 34

ARTÍCULOS FOTOGRAFICOS

**POR SU REVELADO LES REGALAMOS
UN ÁLBUM DE FOTOS, UN CARRETE
O UNA FOTO DE 20X25**

SOCIALS

LA PRINCESA DIANA DE FRANCIA EN LAS REPRESENTACIONES DE «TOSCA»:

Acompañada de César Estrany, con quien está preparando un libro, asistió a una representación de «TOSCA», la Princesa Diana de Francia quien al final de la representación pasó a saludar a los intérpretes y director musical.

En las fotos vemos a la Princesa con Fabiano Mónica y Pauletta de Vaughn.

En la otra la cantante y la Princesa con nuestro colega el director del Teatre, Serafín Guicafre.

COMUNIONES

El 28 de abril y de manos del Superior de los Padres Franciscanos, Rdo. P. Antonio Roldán, los hermanos Juan e Isabel Moyà Caballero, hijos de Sebastián y Margarita, recibieron su primera comunión.

Tras la bonita ceremonia religiosa, obsequiaron a los asistentes con un suculentísimo almuerzo en S'Era de Pula.

¡Felicidades a todos los de la casa!

Mª Antonia Galán Massanet, hija de Antonio y Joana Aina, también recibió su primera comunión de manos del Padre Antonio Roldán, el 12 de mayo del presente año.

La podemos contemplar en esta fotografía, feliz y radiante, junto a sus hermanos Pedro y Manolo.

Festearon el almuerzo en el Rte. El Cruce.

¡Felicidades de todo corazón!

POMPAS FUNEBRES ARTANENSES

Avda. Ferrocarril, 33 - Tels 56 30 96 - 56 39 34

COMUNIÓN Y BAUTIZOS

El 28 de abril, en nuestra Parroquia de Artà, se celebraron tres importantes acontecimientos para una misma familia: la primera comunión de Juan Grillo Perelló, y el bautismo de sus dos hermanos gemelos Javier y Mª Antonia, hijos de Fernando y Antonia.

Celebraron el convite en el Hotel Laguna de Canyamel.
¡Enhorabuena a toda la familia!

COMUNIÓN

Joan Sureda Girart, hijo de Bartolomé y María, recibió su primera comunión el 5 de mayo del presente año, en la Parroquia de Artà.

El suculento festejo se celebró en el popular y exquisito Restaurante «Es Molf d'en Sopa», asistiendo a él las más notables familias de nuestra localidad.

¡Enhorabuena a toda la familia, especialmente a ti, Joan!

BODA Y BAUTIZO

El 27 de mayo, en la Parroquia de Artà y oficiando el solemne acto el Reverendo Padre José Gelabert, se celebró el enlace de Pedro Gínard Matamoros y Antonia Gelabert Vicens.

Fueron testigos de la boda: Margarita Gelabert y Bartolomé Terrón, por parte del novio, y Clemente Obrador junto a Margarita Gelabert, por parte de la novia.

Acto seguido a concluir esta primera ceremonia, se celebró el Bautismo de su única hija, nacida el 30 de diciembre de 1990 y llamada Purificación.

Enhorabuena a la joven pareja, a su encantadora hijita, a sus padrinos Bárbara Ginard y Joan Gelabert, y a todos los demás familiares.

Pintura — Acabados de Madera en

general

PG

Interior

Exterior

C/. D. Hernán Cortés, 3
Tel. 56 21 31 - 83 59 88

ARTÀ

Esmaltes - Tintes - Barnices - Lacas

L'AMO EN PERE ESTEVA SANCHO

Carta a l'ultracel, adreçada a la dona que al llarg de 68 anys fou la companya i braç dret, i mare amatent de la novellada familiar, Francesca Plovins i Bagur.

Na Francesca Plovins va néixer a Ciutadella de Menorca, el 21 de gener de 1904, essent la segona de cinc germans i, curiosament, univitelina d'una germaneta albada. Na Francesca nasqué coberta amb la túnica dels privilegis.

Era filla de Pere Plovins Carbó, nadiu de Villa-Carlos i de N'Esperança Bagur i Angalda, natural de Ciutadella, el qual germà segon (ella era la major) morí combatent a Filipines, l'any 1879. Dels germans de Xesca només En Tomeu és l'únic vivent, mentres que En Francesc, N'Antònia i N'Esperança, ja tenen posada i estadia al Regne del Cel.

La no possessió de béns obligava a la família a portar una vida d'estretesa i la biografia sovint anava a fer bugada al rentador del llunyà port ciutadellenc, haguent de rentar la roba de tots, incloses les mudades del quatre oncles materns.

Més sí no, el que realment importa és escriure unes notes biogràfiques d'Ella viscudes amb la intensitat que comporta tota una vida plena de felicitat compartida junts i al cent per cent.

Servidor arribà a Ciutadella el 6 de febrer de 1923 i vaig trobar hostatge a la pensió regentada per Madona Margarida Bosch (a) Figuereta, casada amb mestre Bernat Nadal, matrimoni natural d'Artà que posà proa a Ciutadella als començaments de segle i a on romania mon pare els caps de setmana.

Inclòs en el padró ciutadellenc, vaig ser quintat a l'any vinent al temps que entaulava relacions amb Na Francesca abans de partir a la guerra d'Àfrica, mantenint relació personal durant el curs de la contesa, fins a l'agost de 1927 en que iniciaren el marrucament oficial i el dia de Sant Josep de l'any 1931, ens casàrem a la Parroquial Església de Sant Francesc, passant els primers anys de matrimoni a una casa de lloguer. En el mes de Juny de 1936, anàrem a viure al número 62 del Camf de Maó, perquè gràcies a que jo ju-

gava dues pessetes a la loteria de Nadal, la sort volgué que ens tocassin quinze mil pessetes de l'any 1935, a canvi d'un billet garrir ferm: El 25888.

La casa del carrer de Maó, 62, és la mateixa que hem viscut de sempre i sense fallar ni un dia, i que la meua dona va conservar lluitant quantra tota mena de temporals.

De quan la guerra civil, i com una aranya gegantina, va teixir una espessa teranyina que va lligar la meua estada a la presó, per espai de quatre llarguíssims anys, quedant la pobra muller privada i mancada de ningú ajut econòmic i amb el llast imponderable d'haver de pujar les quatre filles, N'Antònia, de sis anys, N'Esperança, de quatre, N'Arnadora, de dos i Na Petra, nascuda a l'agost de 1939.

Sols la seva enteresa i joventut, a més, dotada d'una voluntat de ferro, pogueren sortir semblant temporalada, les quals dimensions foren incalculables, fins que vaig retornar a «casa meua», molt més «nostra» que mai, pel maig de 1943. La trobada familiar

fou tan sincera i amorosa que ni el mateix Josep Pla amb la seva àuria ploma hagués estat capaç de poder descriure-la.

És un deute insubornable el retre tribut d'agraïment infinit a dos cabos artanencs vinguts amb les forces franquistes a Ciutadella el vuit de febrer de 1939, i que li ajudaren com a germans donant-li suport i coratge. Ambdós són morts. Es tracta d'En Julià Lliteras, de Na Borrassa, i N'Arnau Lluill Masanet, Bessó.

Des de la meua tornada de la presó, la nostra vida transcorregué amb placidesa, sols enterbolida pels tèrbols records de l'espínos ahir. Oblidats, el meu nom ben prest tengué la consideració i l'apreci dins el ram de la comptabilitat industrial. Així que vaig treballar de comptable a dues i tres empreses a la vegada, duguent una vida digna i atesa, gairebé fins al moment del seu trànsit final, ocorreguent el passat dia 26 d'abril el fatal desenllaç a les vuit de l'horabaixa, envoltada dels seus grans amors, encara que a l'últim del seu pelegrinatge ja no coneixia a ningú.

Com la majoria dels humans, Na Francesca va viure hores de dolcesa i moments d'adversitat, veient com passaren a millor vida els pares i dos germans, però visqué la compensació de les bodes de tres filles i la naixença de set néts i quatre besnéts.

Partí cap a l'Infinit enduguent-se un precís i daurat bagatge; l'Amor de les quatre filles i el meu, que quedà enganxat d'una llàgrima, ja freda, que li baixava dels ulls tancats.

Descansi en pau, però amb la Pau de Déu, tota vegada que mon desconhort és la refermança de saber que la més preuada joia del meu tresor personal, està preparant la meua arribada al Port de la Bonança perenne, per quan el Totpoderós dispongui la reunió definitiva.

Pere Esteva Sancho, Ciutadella 29-4-91

**Perruqueria
UNISEX
tractament d'UVA**

**Obert cada dia
manco els
dilluns**

**C/. Gran Via de la Constitució, 64 (Cantó Jaume III)
Tel. 83 63 82 - ARTA**

USCHI I BEL

PER AL NOU AJUNTAMENT

Demostren esser valents
han gonyat fora mania
i per quatre anys s'Alcaldia
serà des independents
son homos intel·ligents
i per molts, amb simpatia.

Els són tots gent de carrera
i heu duen estudiat
altra vegada han gonyat
tomar-los no hi ha manera
han gafat sa devantera
es un grup espavilat.

Felicit públicament
a n'en Miquel «Rabasó»
es nostro Batle majó
també tot S'Ajuntament
fent feina conjuntament
tot 'nirà de lo milló.

Procurau anar units
en bé de lo nostre poble,
siau vós leal i noble
amb tots es demés partits
no vos heu d'estrenyer es dits
domés sent de luxe un moble.

Sa feina ben repartida
pot donà bon resultat
bon programa heu exposat
cumpliu-lo fora mentida
si teniu bona partida
s'arribà es assegurat.

P.S.O.E. i Populàs
també donau-vos sa mà
Convergència Baleà,
tots quatre un fort abràs
agermanats i a compàs
fareu progressà Artà.

Així es poble content
tendreu amb cada partit
orgullós i aplaudit
serà el nostro Ajuntament
units serà diferent
se pot treure bon profit.

Fora odis ni rencós
fereu una feina sana
tots junts vos farà més gana
ningú quedi recelós
tant Batle con Regidors
mai faceu sa coca blana.

Sa darrera vaig a dir
acabaré sa glosada,
amb sa força mesurada
endavant heu de seguf
sa gent que vos elegí
que no quedi defraudada.

Toni Ginard Cantó
a) Butler
Artà-Juny-1991

¡¡VISÍTENOS!!

AUTOS ESCANELLAS

SERVICIO OFICIAL

EXPOSICIÓN Y VENTA

Carrer Argentina, 31 - Telèfon 83 61 15 - ARTÀ

TALLER MECÁNICO MIGUEL GENOVART

Reparaciones en general
Compra y venta de automóviles

de todas las marcas y modelos,
nuevos o usados
Crta. Sta Margarita
Telf: 83 60 12 ARTÀ (Mallorca)

EL FENOMEN DEL ROCK & ROLL

BILL HALLEY: Creador d'una nova forma d'entendre la música, amb un frenètic ritme que enganxava

Mos hem de situar als Estats Units. Són els primers anys cinquanta. Els joves (d'aproximadament entre els 15 i 25 anys), fills de la Guerra.

La 2ª Guerra Mundial havia provocat un profund canvi entre la societat nordamericana, trastocat els bastiments que estaven establerts des de feia molts d'anys: Moltes viudes, al.lots que s'havien quedat sense pares i que, després veien com ses mares es casaven de bell nou, etc... Això va marcar de manera profunda la mentalitat juvenil que, i, a poc a poc, comprovava com la tradicional família americana canviava.

Els al.lots volien esser majors abans d'hora, la dramàtica experiència que suposà aquella gran guerra, va fer que la joventut es rebel·làs contra els adults (tal volta de manera amagada). Amb les noves situacions que varen quedar després de la «pesadilla», els es donaven compte de que eren una generació separada dels tradicionals valors americans. «Atacaven» contra els clàssics fonaments que la Guerra havia trastocat. La generació dels seus pares eren considerats conformistes, conservadors d'uns valors que ells no participaven, i falts d'idees noves, fresques i creatives (les músiques, per exemple, no havien canviat massa en les seves clàssiques estructures, similars a las dècades anteriors).

La 2ª Guerra Mundial també va suposar per els Estats Units (nació guanyadora) una tasca exhaustiva de reconstrucció dels països que havien perdut amb el enfrontament bèlic, lo que donà lloc a la creació d'un mercat de feina pederossíssima a on també tingueren accés els joves que, ben prest, es feien amb un doblers i amb la possibilitat de consum propi. Així, als 16 anys, molts ja porien conduir el cotxe de la seva propietat.

La velocitat, un somni dels adolescents, era més aprop i, en vers de compartir els ideals, immaculats d'una generació més conservadora i tradicional que volia a tot preu la separació racista, amb aspiracions clàssiques de la família, cristiana i patriòtica; amb l'estereotip d'una raça blanca, immaculada, rossa si podia esser i amb ulls cels, ells es rebel·laren contra quasi tot: començaren a canviar els modos de vestir, rompent amb lo clàssic i adoptant postures descarades i provocatives...

La força dels adolescents la trobaren amb els amics, formant les populars «pandillas», nucli conformat per joves de tots els «status socials» més «variopinto». Començaren a tractar amb el folk negre, ba-

MARLON BRANDO: Prototípica imatge de rebel·lia d'una joventut disconforme

llaren al frenessí dels ritmes que duien sang africana, i, poc a poc, adaptaren el consum d'uns tipus de discs «marginals» (amb l'estigma de RACE, en la portada) que estaven destinats exclusivament als negres. Aquella música s'integrà de manera progresiva dins la joventut que tenia un bon poder adquisitiu. Amb el temps es creà un mercat important, desconegut fins a les hores, un mercat descogràfic destinat al consumisme juvenil, d'uns adolescents desconformes amb la generació anterior, que s'identificaven amb Marlon Brando o James Dean.

Aquest era el prototipus de jove americà de la nova generació, projectant una imatge inadaptada al món dels grans; els cotxes descapotables de segona mà; la brillantina gotetjant el front; els pantalons «vaqueros», les quiterres electròniques; les jaques de pell, etc...

El ROCK popular, nascut d'aquella influència africana i mesclada amb les ganes de fer coses noves, va esser escoltat per primera vegada (segons els crítics i els historiadors ja es va fer abans qualque Rock, sense estar catalogat com a tal) a les emissores de Ràdio. L'any 1954, BILL HALLEY & HIS COMETS, graveren «ROCK AROUND THE CLOCK». Era el principi de tot; una música catalogada de salvatge, per locos, per «gamberros», etc, etc, però que, a poc a poc, agafa una força inusitada que l'extengué per a tot el món. Les emissores de ràdio varen crear després els seus propis programes dedicats als nous sons i ritmes revolucionadors de la música, i, l'indústria discogràfica i cinematogràfica trobaren un producte de fàcil i ràpida distribució i, molts, molts de rendiments.

Així començava l'Era del Rock & Roll als Estats Units; a Europa hi entrà paulatinament, i, al nostre País encara farien falta un parell d'anys per «enganchar» als joves espanyols, molt menys «afortunats» que els seus companys nordamericans.

CRÒNICA DE LA MÚSICA POP ESPANYOLA, es també un programa de ràdio. A través de RÀDIO ARTÀ podeu seguir aquesta sèrie cada divendres a les 17 hores i els dissabtes a les 12'15 (RÀDIO ARTÀ. F.M. 107.8) emès per l'autor d'aquests articles.

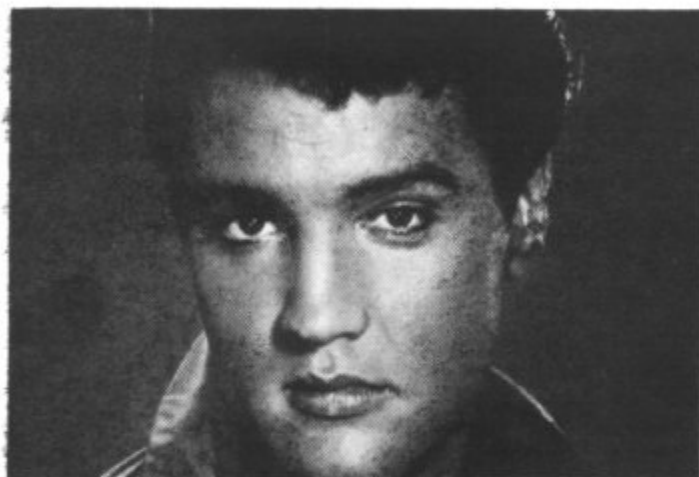
Miquel Mestre Ginard, 1991

CAPITOL 4

En aquest nou capítol de la nostra «Crònica de la música pop es-

ENRIQUE GUZMAN: solista dels Teen Tops, era un dels millors cantants pioners del rock

ELVIS PRESLEY: l'indiscutible «rockers» que coneixia versions dels Llopis cubans i dels Teen Tops mexicans

panyola» parlarem dels grups anomenats pioners, els primers joves que parlaven castellà i que varen prendre mostra d'aquella nova música que s'imposava per a tot el món: el Rock. Aquella música nascuda als Estats Units i que, suposava l'innovació radical d'un nou ritme, frenètic, vitalista i juvenil; un estil nascut enllà per l'any 1954 (i següents), i que comptava ja amb les figures de ELVIS PRESLEY, JERRY LEE LEWIS, LITTLE RICHARD, BILL HALLEY, etc.

Aquella música, considerada pels estaments socials clàssics, com a música per a salvatges, «gamberros», pur renou, etc... molt mal vista i totalment criticada i mal entesa.

A Espanya no passava això (encara); i els primers grups de joves, quasi sempre estudiants de bona família (que tenien un cert accés a poder comprar instruments que sonassin més o manco bé), eren mínims. La majoria dels joves no tenien doblers i, adaptaven vells instruments clàssics intentant «emular» als flamants i poderosos instruments electrònics que venien dels Estats Units o d'Anglaterra. Guitarres espanyoles a les quals feien una «operació», la d'afegir-les-hi un dispositiu anomenat «pastilla» un artefacte que permetia un nou so metalitzat, electrificat i amb possibilitats d'amplificació, (de totes maneres s'ha de dir que els amplificadors de l'època eren tan ridículs que, avui en dia, qualsevol aparell de ràdio-cassette domèstic els superaria amb potència), llavors també utilitzaven unes bateries muntades, que eren nascudes de vells tambors de bandes de música (del Exèrcit, inclús), que eren refuades, etc...

Dins aquella voluntat de fer música jove, nova, innovadora, a pesar dels inconvenients crematístics, dos grups venguts de l'Amèrica de parla castellana varen venir a Espanya, i a ells els hi cap l'honor d'esser els primers en fer rock nordamericà amb la traducció castellana. Ells són, per tant els pioners en cantar el rock amb la llengua de Cervantes: **LOS LLOPIS** i **LOS TEEN-TOPS**.

LOS LLOPIS

Eren un grup format per joves estudiants cubans que, apart de cursar els respectius estudis, feien música com a aficionats. Lo cert és que en aquells anys, 1959-1960, estava de moda un nou ball, «calent», que venia precisament del Carib: «LA PACHANGA». A Madrid un empresari els va contractar (per una popular i coneguda Sala de Festes de l'època: PASAPOGA), per tocar precisament aquest ritme i altres de les seves terres. Los Llopis, entre salsa, pachangas i congas, feien adaptacions del rock & roll, i les interpretaven allà mateix. Lo cert és que un empresari amb molta vista els va veure i els hi proposà un contracte per gravar un disc (de 12 cançons o LONG PLAY), només amb aquella música jove dedicada als joves. No hi ha

dubte de que aquell senyor tenia pipella i preveia que una música amb tanta força tendria una gran acollida entre els joves (com així va ser).

Aquelles adaptacions fetes en castellà són, per tant, els primers rocks & rolls fets a Espanya, amb la llengua d'aquí. Aquell disc de Los Llopis tenia tota la força i l'il·lusió de la juventut, temes com «LA PUERTA VERDE»:

«Otra noche más que no duermo,
otra noche más que se pierde,

¿qué habrá tras la puerta verde?...»

«R.O.C.K.», «HASTA LUEGO COCODRILO» o «ESTREMÉCETE» (una traducció de qualitat d'aquell «All shook up» de n'Elvis Presley).

LOS TEEN-TOPS

Los Teen-Tops eren l'altre fantàstic conjunt que va fer també, paral·lelament el rock en castellà al igual que «Los Llopis». Provenien de Mèxic i tenien un solista excepcional: ENRIQUE GUZMAN. Als Teen-Tops les hi devem adaptacions tan populars com «LA PLAGA»:

«Ahí viene la plaga,
me gusta bailar, y cuando
está «rockandolenado», es la
reina del lugar...»

(que és una traducció castellana d'aquell «Good Golly, miss Molly» de Little Richard), «POPITITOS» («Bonnie Moronie» de Larry Williams):

«Popotitos es un primor...

es tan delgada que parece quebrar...»

«REY CRIOLLO», «ZAPATOS DE GAMUZA AZUL» o «ROCK DE LA CARCEL»:

«...todo el mundo en la prisión
corrieron a bailar el Rock...»

tres èxits del «Rey», Elvis Presley, «TUTTI FRUTI», de Little Richard, etc...

Això va ser el «sus», a partir d'aquestes cançons, els grups espanyols varen sortir com a bolets: LOS ESTUDIANTES, LOS MILOS, PANTALONES AZULES, LOS PEKENIKES, LOS RELÁMPOGOS, etc... foren els primers i els dedicarem la nostra atenció a pròxims capítols, i, com no, també parlarem del DÚO DINÁMICO, autèntics ídols durant un bon grapat d'anys.

Miquel Mestre Ginard, 1.991

II VUELTA CICLISTA A ESPAÑA

Aquel año de 1936, Flaquer venía desplegando una intensa y continua actividad deportiva y su campo de acción había rebasado el ámbito de la isla para trasladarlo a las vastas tierras peninsulares.

Casi de regreso a la villa natal tras su espectacular y frutífera gira, -Criterim de Asés, Tarragona-Madrid, Parque de la Ciudadela-, ya prepara sus bártulos para acudir a disputar la Vuelta a España. Otra vez se presenta ante sí, el sempiterno problema de correr como independiente sin el apoyo de un equipo ni una voz amiga para resolver o mitigar los múltiples inconvenientes que comporta acometer una empresa de tal envergadura.

Sus ansias personales y la pasión enervada de sus paisanos no concedían lugar a la elección ni a la duda. Había que seguir adelante sin volver la vista atrás. El camino no tenía regreso. El Ayuntamiento presidido por el alcalde Gabriel Garau, «En Biel Boiras», concedía una ayuda económica de 25 pesetas y la Peña Flaquer, por su parte, arrambaba hasta el límite de sus modestas posibilidades.

La Vuelta a España alcanzaba su segunda edición y había despertado una expectación inusitada. Las fechas de celebración comprendían del 5 al 30 de mayo y de la organización se encargaba el diario madrileño «Informaciones». La prueba que reunió a una selecta participación, incluido un buen lote de extranjeros, constituyó un gran éxito para los organizadores, que propagaron enormemente las competiciones ciclistas, pues la caravana pasó por pueblos que desconocían por completo el desarrollo de estas pruebas y que desde luego ningún corredor había pasado en

su vida. De ahí, el enorme y provechoso cariz que tomó la gran carrera española y la buena acogida que encontró en todas partes.

La ronda se caracterizó por su extrema dureza y la de contar con un trazado excesivamente largo, ya que con sus 4.364 kilómetros, sigue siendo aún en nuestros días el más extenso de todas las ediciones disputadas, y, además, con etapas maratónicas, muchas de ellas, entre 250 y 300 kms., lo que conllevaba a que los «routiers» tuvieran que permanecer entre 8 y 10 horas sobre sus máquinas, transitando por carreteras deficientes y polvorizadas, la mayoría de ellas.

La etapa inicial Madrid-Salamanca, de 210 kilómetros, sirvió como banco de pruebas para sopesar fuerzas y calibrar el estado anímico de los corredores participantes. El belga Hutz se impuso al pequeño grupo de escapados G. Deloor, Capellá, Izquierdo, Cañardo y el italiano Bertola. A un minuto llegó el gran pelotón en el que figuraba Flaquer.

El trayecto Salamanca-Cáceres, con 214 kms. de recorrido conformó la segunda etapa. Flaquer, que terminó inmerso en el grueso del pelotón, conoció el inicio de su particular «viacrucis» sufriendo sendos pinchazos en los lindes de la frontera con Portugal.

El belga Gustave Deloors salió investido con el maillot amarillo en la tercera etapa corrida entre Cáceres y Sevilla y una distancia de 270 kms. Deloor ya no abandonaría el liderato en todo el transcurso de la carrera. En la capital andaluza y tras un emocionante sprint se alzó triunfador Vicente Carretero, siendo segundo Scheppers, tercero Bartolo-

mé Flaquer y cuarto Vicente Trueba.

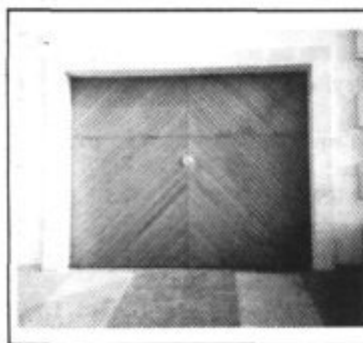
Los 212 kms. entre Sevilla y Málaga se corrieron bajo una lucha constante y tenaz lo que convirtió la carretera en un reguero de corredores. G. Deloor llegó destacando con el italiano Luigi Barral a su rueda. Con diversos intervalos de tiempo entraron Escuret, Bertola, Sancho y en sexto lugar, Flaquer.

Entre Granada y Almería y una distancia de 185 kms. discurrió la sexta jornada de la ronda española. Prosiguió el festival «Deloor» que se alzó con la victoria. A continuación se clasificaron, Carretero, F. Trueba y Flaquer que consiguió un muy meritorio cuarto lugar.

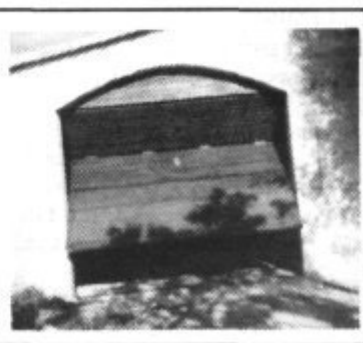
7ª etapa, Almería-Alicante, de 304 kilómetros, nada menos de peregrinaje. El pésimo estado de la carretera provocó numerosos pinchazos, de los que no estuvo ausente Flaquer, que, aún así, consiguió entrar con el gran pelotón y con el mismo tiempo que el séptimo F. Goenaga. Ganó el sprint Cañardo.

8ª etapa, Alicante-Valencia, 184 kms. Venció Bertola y con pequeñas diferencias se clasificaron a continuación, Carretero y Cañardo. Flaquer rompió el cuadro de la bicicleta y a pesar de intentar su reparación en una modesta herrería de una aldea alicantina no logró su objetivo, por lo cual no tuvo otra opción que la del abandono. Triste epílogo a una notable actuación que tal como discurría la carrera se presentaba muy favorable para Flaquer y que parecía otorgarle cierta «chance» para ocupar alguno de los puestos de honor.

J. Casellas Flaquer

MONTAJES SERVERA
SOLUCIONES CON GARANTIA
PUERTAS BASCULANTES
 MANUALES, AUTOMÁTICAS O CON MANDO A DISTANCIA
 CON MACHIMBRADO DE MADERA DE
 NORTE · TEKA · CHAPA PEGASO
 MONTADAS EN SU GARAJE EN 4 HORAS
PÍDANOS PRESUPUESTO

COL.LABORACIÓ DE L'AMO EN PERE ESTEVA

Aquest sentiment d'un deute constant, que, per l'entorn i les circumstàncies extraordinàries en què el fet es va produir és mereixedor, és el que tot el poble artanenc ha de cultivar dins el cor seu en vers de la noble i bondadosa senyora Maria Ignàsia Morell i Font dels Dolors, filla de don Pere Morell i Oleza, i néta de D. Pere Font, el vell «senyor dels Olors». Ha estat l'espontània donadora a l'Ajuntament d'Artà, l'any 1981, del gran Casal que fou, a la vegada, posada i Casa Pairal de tan aristocràtica, respectada i ben-volguda família.

La donació esmentada exigia que la casa fos convertida en Residència per a persones majors, com més prest millor. I una altra condició: la donadora ha de tenir una habitació lliure o a la seva disposició, per tal que hi pugui viure quan vulgui fer-ho.

En quant a la rapidesa emprada a l'hora d'executar les obres i reformes per a la novella Residència, o quan es podria parlar de les nombroses persones que hi prengueren part amb interès grandiosos, no importa dir res pus, perquè n'ha parlat prou bé el magnífic i ben documentat treball periodístic de «J. Sard» (Vegeu l'Artà, abril 1.991, núm. 58).

La meua intenció -pens que tenc dret a manifestar-la perquè vaig nèixer a Artà- no és altra que retre un sentit tribut d'admiració agraïda a la jove i pròcer donanta de tan estimat i grandios Casal. És un fet magnànim i d'amples dimensions. Per això mateix, mereixedor d'una profunda recordança i del més intens agraïment.

Tinc la seguretat de què es necessita un cor molt bo i un esperit ben elevat. Tal volta hi arribam molts pocs dels pelegrins d'aquesta vall de llàgrimes. La donació de la Sra. Maria Ignàsia és moltes vegades millonària, si ho comptam amb doblers o amb mesures de generositat o amb previsions de bé humà i social. Dir-ho és cosa senzilla; fer-ho -tenir la generositat- és lo difícil. Sempre ha estat més mal de fer donar blat que predicar; més fàcil esser dolent que esser bo, perquè els carreranyes del regne del MAL estan estorats de roses desllumbradores, i els del BE són més estrets i esquerdatos.

Ara, vull establir d'una vegada que la qualitat essencial de dona Maria Ignàsia es LA BONDAD, de la qual va rimar D. Ramon de Campoamor:

«Me suelo preguntar, de dudas lleno:
¿Son mejores los buenos o los justos?
Y la elección va en gustos:
Yo doy todos los justos por un bueno»

Y San Juan de Dios: «Haz todo el bien posible sin cesar».

Present excuses per la petita divagació, i reproduesc en vers el títol dedicat a la noble Maria Ignàsia per la seva bondat. Agraïment.

L'acte després, poc corrent,
generós en gran mesura,
de donar per altra gent
un casal de tanta altura,
reflexa un cor sorprenent
i aristocràcia segura;
un cor, de molts diferent,
perquè donar ricament,
sense pensar en cap ventura,
és en el món poc corrent.

La noble Ignàsia Morell,
que és també Font dels Olors,
va regalar el seu «Castell»,
amb gest senzill i piadós,

perquè gent orfe de casa
hi pogués trobar calor.

L'Ajuntament, astorat,
en mig de gran emoció,
acceptà tan ric llegat,
i s'aprestà a aixecar-lo,
essent avui RESIDÈNCIA
de jubilats i altra gent
que no saben d'inclemències,
i amb pau i amor tornen vells.

Artà mai oblidarà
la teva filantropia;
molta de gent, cada dia,
de cor per tu resarà.

Pere Esteva Sancho
Clutadella de Menorca, maig de 1.991

GRANDES CARRERAS DE CABALLOS EN SON CATIU

RIGGY, poco antes de la carrera del Gran Premio Nacional

Llegada de la carrera del G.P.N. con RIGGY vencedor

RIGGY, cubierto con el estandarte de campeón

Margarita Vicens, recibe el valioso trofeo de manos de D. Juan Verger Pocoví, Presidente del Consell Insular de Mallorca

El domingo 2 de junio, tuvo lugar en el Hipódromo Son Catiu, una interesante reunión hípica, con cuatro carreras de trote a la distancia de 2.100 metros y dos de galope de 1.300 metros, con premios en metálico y trofeo al ganador de cada prueba.

La carrera destinada al premio Fomento fue ganada por RATA ZALEA de Miguel Negre y conducida por J.A. Riera, seguida de NELIDUCCIA V.X. por Gaspar Rayó, N'ARTA por Sebastián Esteva y ROYAL PRINCE por Guillermo Sureda.

Segunda carrera, premio Quenia Khan, se impuso con total dominio la yegua local, JOLI CRANDCHAMP conducida por Miquel Sard, en segunda posición entró el veterano CASTAÑER por, Gabriel Pascual seguido de H. PRIDE por Gabriel Pons y MORELLET por Damián Ginard.

En la tercera carrera de la tarde y primera de galope, con ocho participantes de la segunda categoría, se clasificaron por este orden,

OSCAR, GRISBI, AMANDA y BOHEMIO, los demás no clasificados fueron NEGRO, BLITZ, NEGRITOS y MOLI.

Premio Quirla en la cuarta prueba, se impuso en esta carrera el caballo de Campanet, MENHIR con Gabriel Pons de conductor y los demás clasificados fueron JASS BAND por G. Andreu, LINDOMUNDO por J. Gual y MALTEMPS V.X. de la cuadra Sa Corbaia por J.A. Riera.

Para los caballos de la primera categoría de galope, destinada en la quinta de la tarde, se hizo con el triunfo el caballo local NIMBAU de Benito Martínez, seguido de BRAVISIMA, en tercera posición, también la yegua local PATRICIA y en cuarto lugar entró SECRETISIMA.

En el intermedio de la quinta y sexta carrera, el campeón local RIGGY, salió en pista, portando el estandarte de vencedor del Gran

Premio Nacional, que se había celebrado quince días antes, siendo ovacionado y muy aplaudido por el respetable público.

Cerró la reunión una carrera con trotones importados, denominada premio Ca-Quir-Vin, con el siguiente resultado: NEGRITOS conducido por Francisco Sitges; Antonio Artigues, a las riendas de MORLAC, entró en segundo lugar, seguido por el caballo local de Mateo Vicens OSMAN, conducido por Jorge Caldentey y QUICKSHORT, por Mateo Durán.

EL POTRO «RIGGY» TAMBIÉN SE IMPUSO EN EL GRAN PREMIO MANACOR

Otro importante premio a favor del palmarés de potro RIGGY, ha sido el triunfo del Gran Premio Manacor, celebrado el día 9 de junio, siendo la carrera reina de esta diada de primavera.

Revalidando así, su condición de líder de la generación «R», que ostentaba desde el pasado 19 de mayo, al adjudicarse el G.P.N. en Son Pardo.

El tiempo invertido por RIGGY, en esta carrera fue 1'26'5 la quin-

ta mejor velocidad de la historia del Gran Premio Manacor. (El récord lo posee MISI MAR a 1'23'4).

En esta diada tomaron parte un total de veinte trotones artanenses y dos caballos de galope.

Por la mañana se clasificaron en primera posición JOIELL a 1'26 y PANYORA a 1'25; en cuarto lugar NELIDUCCIA V.X. a 1'31'3. Los demás participantes en esta sesión matinal fueron ROYAL PRINCE, RODELLA, CASTAÑER, RATA ZALEA, OSMAN, NOSTRO V.X., ROURE y RUMBA.

Y por la tarde ganaron su carrera JUNITA a 1'23'8 y el ya mencionado RIGGY a 1'26'5, ganó la carrera de más identidad que se celebra a lo largo del año en el Hipódromo de Manacor con una dotación de 400.000 pesetas en premios, MORELLET se clasificó en cuarto lugar a 1'28'6.

Los demás trotones no clasificados fueron MERAVELLA, SOR-TETA, LOÇANA, LUCAS, RIGOLETTO y TORNADE OF FRANCE. Los de galope PATRICIA y TUNDRA tampoco se clasificaron.

Tomeu Femenías Sard

Fotos: Revista Trot

EL POTRO «RIGGY» VENCEDOR DEL GRAN PREMIO NACIONAL 1.991

El domingo día 19 de Mayo, la afición hípica artanense acudió en masa, en el Hipódromo Son Pardo, para presenciar entre otras, la carrera más importante dentro del calendario hípico, en la cual participaban los potros artanenses RIGOLETTO y RIGGY. Los dos afrontaban la clásica como grandes favoritos para el triunfo.

Poco después de las ocho de la tarde, las gradas de Son Pardo repletas de público, con una inmensa multitud de Artá, dio comienzo tan esperada carrera, RIGOLETTO portaba el número 3 en su dorsal, mientras RIGGY salía con el número 5.

RIGOLETTO, tuvo mala salida, a más, se enganchó con otro sulky en la curva norte, perdiendo varios metros, que le harían falta al final de la carrera. Con todo esto, RIGOLETTO recorrió los últimos mil metros con un crono de 1'19'4, donde le ayudó a conseguir una merecida cuarta clasificación con el tiempo 1'23'7. Su récord estaba en 1'22'8 sobre 1.700 metros.

Por el contrario, RIGGY de la cuadra Na Porrassa, salió muy bien y aprovechando los diversos fallos de los demás participantes, se colocó enseguida en segunda posición, desarrollando una carrera con auténtica seguridad y gran dominio sobre los demás contrincantes, muy bien conducido por el veterano jockey Julian Arnau, que lo condujo al triunfo con un crono de 1'22'9 (este tiempo es la cuarta mejor velocidad de la historia del G.P.N.)

A partir de este instante, la gran mayoría de público «artanenc», invadió gran parte de la pista de competición, rodeando al ganador del Gran Premio Nacional «RIGGY», para festejar el triunfo, y aplaudir en el momento de la entrega de trofeos, dando un sinnúmero de enhorabuenas a sus propietarios Pedro Moll y Margarita Vicens juntamente con Antonio Tous, que en estos momentos, como un buen torero era portado a hombros por un grupo de amigos.

RIGGY, había nacido en la Puebla, hijo de ELIPHAR y TWIGGY PRIDE. En una subasta realizada en octubre de 1.988, en Son Pardo, cuando contaba tan sólo unos meses, fue adquirido juntamente con el caballo PONTONS, por caballistas de Artá.

En su vida deportiva, ya había ganado otra carrera clásica, como fue el Criterium de 2 años en Mallorca y se clasificó 2º en la carrera con la misma denominación de Menorca.

Recordemos que el ya campeón RIGGY, es el tercer trotón de Artá, que inscribe su nombre en el libro de los ganadores del

G.P.N.

La primera fue en el año 1.959, cuando la yegua CA-QUIR-VIN, propiedad de Carrossa y conducida por Guillermo Mas, lo ganó a 1'41'2. En el año 1.989 fue el caballo NOSTRO V.X. que lo consiguió a 1'24'6, conducido por Julián Arnau, y, este año RIGGY a 1'22'9, es el trotón que se ha convertido con el nuevo rey del trote nacional.

A esta carrera clásica, a lo largo de los años, varios trotones de Artá, han tomado parte, recordemos entre otros a ELARO J.B. ESTIVALIA, E. MARISOL, JIVARO, JOYA BOIS y MORELLET que consiguió un meritorio tercer puesto a 1'24.

HOMENAJE AL CAMPEÓN «RIGGY»

El día 21 de mayo, por la noche, tuvo lugar un homenaje al campeón con una animada fiesta, como ya se hizo hace dos años con el caballo NOSTRO V.X.

En esta ocasión era el potro RIGGY, que había conseguido el máximo galardón a que aspira un trotón en las islas, el Gran Premio Nacional.

Desde el Bar Joan (local del Club Hípico) salió la comitiva hacia sa Plaça Nova, con el homenajeado RIGGY juntamente con el ganador del G.P.N. 89 NOSTRO V.X. cubiertos con las prestigiosas mantas, tintadas con los colores de la bandera, que los acreditan campeones nacionales, seguidos por la banda de música, directiva del Club y diversas personalidades del deporte hípico.

Entre otros, Antonio Lliteras presidente del Club Hípico Artá; Miquel Pastor, alcalde de Artá; Juan Gual de Torrella, presidente de la Federación Balear de Trote; Santiago Coll, director de Son Pardo; Francisco Puig Riera de Conias y Francisco Marimón, secretario general y comisario de la F.B.T. respectivamente.

Además de todas estas personalidades, una gran cantidad de aficionados de toda Mallorca, quisieron sumarse a esta gran fiesta hípica, que solamente Artá es capaz de celebrar. A destacar la presencia del Presidente del Consell Insular de Mallorca, D. Juan Verger Pocoví que honró con su presencia, a la cena ofrecida a los mandatarios federativos y destacados políticos.

Aunque la multitud fuese tan grande, con la plaza llena de gente, la coca y el vino no se terminó. La actuación de las dos vedettes y del grupo musical «Cristal» con sus melodías de siempre, gustó mucho al público, prolongándose la fiesta hasta altas horas de la madrugada.

Tomeu Femenías Sard

Fotos: Revista Trot

Casos y cosas del Comisario Castell

El fenómeno

Por Arpo

-¿Qué tal el partido de fútbol, Boira?
 -Un verdadero fiasco; el equipo no funciona ni con ruedas.
 -¿Ni con el célebre fichaje nuevo?...
 -¡Qué puñetas! Ese no marca un gol ni al arco iris.
 -Pues en las tertulias de café se comenta de él que es un fenómeno con un gran porvenir por delante.
 -Mire, comisario, déjese de fenómeno y de puñetas; en el mundillo del fútbol lo único que cuenta son los resultados, y en este último partido, los contrarios que, según mi apreciación, son un equipito de tarados, nos han ganado por cinco goles a cero, y todos a balón parado.

-Al Mallorca, también, se los enroscan de esta misma forma.
 -Y así va, señor comisario; así va, que no levanta cabeza.
 -Y volviendo al asunto fenómeno, precisamente el otro día, hablando en «Sa Muntanyeta», con el amigo Joan «Ganància», me dijo que la directiva había hecho un gran esfuerzo fichando a ese chaval, cuyas características se asemejan, según los entendidos, a las del mejicano Hugo Sánchez.
 -¡Hombre! Ahora que lo menciona, algo sí tiene en común el chico con el «nuevo» del Real Madrid.
 -¡Sí! ¿Y qué es?
 -Que cada cinco minutos se rasca las «coioneres».
 -¡Ah! ¡«Cocones»!

ELS 500 ANYS DE «TIRANT LO BLANC»

A l'horitzó de la vida,
 la Llum i la Veritat
 il·luminen l'honoradesa
 del heroi Tirant lo Blanc.

De l'essència lluminosa
 del País Valencià
 va florir, com una joia,
 l'ànim de Tirant lo Blanc.

En els segles de la Història
 de tota la Humanitat
 hi ressonen les proeses
 del valent Tirant lo Blanc.

Adalid de l'esperança,
 vigorós, just, liberal,
 i de Déu a la mesura,
 fou creat Tirant lo Blanc.

I amb la sòlida i magnífica
 serenor transcendental
 de Joanot Martorell
 respira Tirant lo Blanc.

Fins s'ha dit que el Cavaller,
 de fet, és contemporani,
 europeu d'ara, ecumènic.
 D'avui és Tirant lo Blanc.

El pensament i la idea
 no poden morir mai,
 i més quan vibren amb l'ímpetu
 i anhels de Tirant lo Blanc.

Cervantes, oberta l'ànima,
 i convençut proclamà:
 «El millor llibre del món
 serà i és TIRANT LO BLANC».

«Los cinco libros del esforçado e invencible cauallero»

El floriment de les lletres
 esdevingué universal
 amb la plenitud del llibre
 del nostre Tirant lo Blanc.

I la Cultura d'Europa
 del segle XV es mostrà
 fonamental i cimera
 quan sorgí Tirant lo Blanc.

La força i la sensatesa
 reben viva, essencial,

la sang efluent i ubèrrima
 del cor de Tirant lo Blanc.

Passarà el món, i els mil·lenis,
 amb neguits d'amor i pau,
 seran veu i rememrança
 vital de Tirant lo Blanc.

València, terra fecunda,
 forta i tradicional,
 canta amb fervor i potència
 el triomf de Tirant lo Blanc.

La Cultura Catalana
 tot arreu ha pregonat
 la magnitud sobirana
 del llibre Tirant lo Blanc.

Símbol, escut i senyera,
 per l'amplitud de l'espai,
 hi vola l'àgil paraula
 del fidel Tirant lo Blanc.

Si les rutes recorria
 de l'època medieval,
 ja somnià la conquesta
 de l'espai Tirant lo Blanc.

A l'emparament de l'alba
 que enfila el temps i els afanyos,
 amb nitidesa hi batega
 l'ànsia de Tirant lo Blanc.

Gandia i Rois de Corella,
 Gandia i Ausias Marc;
 i Joanot Martorell,
 Gandia i Tirant lo Blanc.

Cinc-cents anys són testimoni
 d'un Cavaller enamorat.
 Cinc-cents anys que amb fe reforcen
 el seny de Tirant lo Blanc.

Cinc segles són monument
 d'un llibre que és immortal.
 Cinc segles que glorifiquen
 l'amor de Tirant lo Blanc.

Miquel Bota Totxo
 Pollença. Pau

ELECTRODOMESTICOS

ALQUILER DE PELICULAS

INSTALACIONES ELECTRICAS
VENTA DE ELECTRODOMESTICOS
JAIME MESTRE PAYERAS

Carrer Ciutat. 46 • ARTÀ

TELYCO

FAX Y TELEFONOS

**Fàbrica de Licors
Cerveses.**

Licors nacionals i estrangers

DES DE 1890

**Especialitat en licors mallorquins:
PALO, HERBES DOLCES I SEQUES,
ANIS SEC «LA ESTRELLA DE ARTÀ»**

Carrer 31 de Març, 11

Tels. 83 60 38 - 83 62 07

Fax 83 52 80 - ARTÀ

VIDRIO ALUMINIO SANEAMIENTO
VIALSA

Ctra. Santa Margarita, 57 - Teléfono 83 66 35
ARTÀ

J. Bernad, J. Zafra y J. Genovard

CENTRE COMERCIAL

JONC

SABATERIA I VIRMERIA

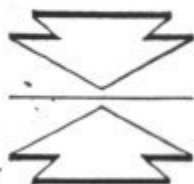
ENCÍS

PERFUMERIA I LLENCERIA

C/. Gran Via, 2
Tel. 83 50 66
ARTA

BOUTIQUE
SEDUM
DISTINCIÓ UNISEX

NADONS
BOUTIQUE INFANTIL

CENTRE DE RECONeixEMENT
METGE - PSICOLOGIC
ARTÀ

**certificats metges per
permís de conduir i
llicència d'armes**

Avinguda Ferrocarril, 2, 1.er
(Damunt Bar Almudaina)
ARTA

OBERT
DILLUNS I DIMECRES
DE 17 A 21 H.

FOTO COMENTADA

Fórem els pioners dins la premsa forana d'aquesta recerca, examen i investigació dels «retratos» antics quan s'en congria la història dels qui miraven fixament a sa màquina de retratar intuïnt que aquell moment era de importància transcendental.

Com tota cosa viva l'Artà té alts i baixos, engronçades de popa a proa i de babor a estribor, degut a les quals a vegades hem deixat de banda el continuar sa col·lecció. Però quan es troba una joia com aquesta, quan la barca va navegant, s'ha d'aprofitar. Aquestes nines del Col·legi de «La Caridad» que quan elles anaven a costura hi passaven bona part d'hores lectives entre pare-nostres i avemaries feta pels votants del 1932, apoteosi de la Segona República Espanyola, avui són padrines i han fet bona part de la història de la nostra illa. La història no la fan els Reis, maldement sols parlin de Reis quan ens la fan estudiar, fins arribar a aquella degeneració docent de fer-nos recitar de memòria els noms dels reis gots procedents de la germània que ja m'en diran quina pussatera falta feia aquell caramull de dades apilats dins uns cervells no massa abundosos en matèria grisa.

La història la fa el Sen Mengo o el Sen Figuera entrecavant per Sa Curia Vella o en Gaitano fent gel per refredar es canyó devers San Salvador o es Blanes, apagant ses clavagueres del poble o els socialistes de l'any trenta-sis reivindicant pel poble sa Plaça de davant Sa Posada dels Olors, avui, sa Residència de vells més maca de l'Illa.

I la feren, repetim, les que anaven a costura amb Sor Maria Magdalena del Calvario o Sor Margarita del Polar que suposam devia ser aragonesa.

D'esquerra a dreta i de dalt abaix.

Na Bàrbara Rodríguez, brodadora de punt antic; na Francisca Arrom, filla de na Leva des Carreró; Bel Vicens «Gomandina» dona d'en Joan Moyà; Catalina Esteva «Bunyola» dona d'en Xesc de sa Cova; Francisca Sancho «Garreta», Francisca Payeras «Putxa» D.E.P.; Coloma Picó «Salema», vidua d'en Miquel Mandol.

2ª fila:

Margalida Lliteras «de Sa Cànova» muller d'En Sebastià Tianova, Catalina Esteva «de Son Pastor»; Catalina Sancho «Sanxa», sa dona d'en Terrassa; Serafina Amengual «Sariga» més trempada que unes castanyetes. Catalina Genovard a la que trobarem per Reus una vegada casada amb Joan Boquer; Bàrbara Carrió «de Son Jaumell» D.E.P..

3ª Fila:

Victòria Valls, gran comediant d'es Plantell de ses Josefines; Margalida Forteza «Marina»; Antònia Femenies, vidua d'un Bunyolí; Bàrbara Flaquer «dels Olors», esposa des nostre amic Joan Amorós que tal era, tal és; i n'Aina Picó «Picona».

Ja me direu si no ho són part important de sa història des nostre poble. Perquè, si Artà està allà on és, pensau que com un gran home important he de dir: «Cercau sa famella».

Està clar, que això dit en francès, sona millor.

REGISTRE CIVIL D'ARTÀ MOVIMENT NATURAL DE LA POBLACIÓ MES DE MAIG

NAIXEMENT

30-4-91 Bruno Marc Schohl Perera, fill d'Elisabeth

11-5-91 Pau Ginard Fuster fill de Jaime i Magdalena.

MATRIMONIS

27-4-91 Juan Serra Fito amb Heike Schroeder

4-5-91 Cristóbal Artigues Lliteras amb Bàrbara Ginard Ginard.

11-5-91 Francisco Canet Sancho amb Maïra Paz Aviles Megias.

11-5-91 Miguel Torres Sureda amb Catalina Ramis Esteva.

18-5-91 Victor Castells Avinyó amb Caterina Estelrich Alcover

25-5-91 Bartolomé Nadal Sitges amb María Ginard Cusach

DEFUNCIONS

4-5-91 Magdalena Amorós Cantó. C/ Puresa, 34. 83 anys.

3-5-91 Marcelle Cartier. Hotel Sureda, Betlem. 84 anys.

6-5-91 Juan Matamalas Fons. C/ Caritat, 12. 85 anys.

7-5-91 María Servera Mestre. C/ Na Caragol, 20. 82 anys.

28-5-91 Bàrbara Ferrer Ferragut. C/ Pou Nou, 13. 80 anys.

30-5-91 José Canet Llabrés. C/ Major, 22. 80 anys.